

Vejledning til anvendelse af Cumulated Ambulation Score (CAS) og New Mobility score (NMS) i LKT Sammenhængende Hoftebrudsforløb

Indholdsfortegnelse

Introduktion	2
Cumulated Ambulation Score (CAS)	3
Sådan scores Cumulated Ambulation score (CAS)	3
Manual for scoring af de 3 CAS-funktioner	4
New Mobility Score (NMS)	6
Sådan optages den Modificerede New Mobility Score (NMS)	6

INTRODUKTION

Hvad

I dette dokument findes de faglige vejledninger til vurdering af Cumulated Ambulation Score (CAS) og New Mobility Score (NMS), som kommunerne skal vurdere og registrere ved endt genoptræning i forbindelse med LKT Sammenhængende Hoftebrudsforløb. Du kan finde yderligere information om LKT Sammenhængende Hoftebrudsforløb på: kvalitetsteams.dk/laerings-og-kvalitetsteams/lkt-sammenhaengende-hoftebrudsforloeb/

Hvorfor

I LKT Sammenhængende Hoftebrudsforløb anvendes CAS og NMS score som opgørelsesmetode for den resultatindikator der følger, hvor stor en andel af borgere med hoftebrud som genvinder bedst mulige funktionsniveau. Kommunerne skal registrere CAS og NMS ved endt genoptræning. Herefter samkøres de registrerede oplysninger med data fra sygehusene og bruges til at beregne andelen af borgere der har genvundet funktionsniveauet efter et hoftebrudsforløb.

Hvornår

Vurderingen af CAS og NMS foretages i kommunen ved endt genoptræning. Registreringen er ikke fastlagt til et bestemt tidspunkt som f.eks. 6 uger efter udskrivelse, da varighed af genoptræningstilbud kan variere fra kommune til kommune. Men det er vigtigt for indikatorens relevans og for at forbedringsteamsene i LKT'et har adgang til tidstro data, at vurdering af borgerens funktionsniveau samt registrering heraf sker umiddelbart i forbindelse med afslutning af genoptræning.

Hvor

Vurderingerne af CAS og NMS efter endt genoptræning registreres i indtastningsløsningen KIP. Du kan se mere herom på kvalitetsteams.dk/laerings-og-kvalitetsteams/lkt-sammenhaengende-hoftebrudsforloeb/. Brugeroprettelse til KIP kan ske via henvendelse til lokal projektleder.

CUMULATED AMBULATION SCORE (CAS)

CAS-scoren kan anvendes til vurdering af udviklingen i basismobilitet, defineret som:

- ud af og op i seng
- rejse/sætte sig i stol
- gang inden døre

Sådan scores Cumulated Ambulation score (CAS)

Basismobilitet indeholder følgende tre elementer:

1. Ud af og op i seng (0-2)
2. Rejse sig og sætte sig i stol med armlæn (0 – 2)
3. Gang med aktuelt gangredskab eller gang uden hjælpemidler (0-2)

Hver af de tre aktiviteter scores fra 0-2, resulterende i en samlet score fra 0-6.

(se detaljeret manual for scoring efter scoringsskema):

0 = kan ikke, til trods for personstøtte og verbal guidning

1 = kan med personstøtte/verbal guidning fra en eller flere personer

2 = kan selvstændigt uden personstøtte eller verbal guidning

Scoreskema

Dato for vurdering:	
	Scores
1. Ud af og op i seng (0-2):	
2. Rejse/sætte sig i stol med armlæn (0-2):	
3. Gang inden døre (0-2): Kryds af ift: • Høj gangramme (Rulle Marie) _____ • Gangbuk/stativ _____ • Rollator _____ • Albuestokke _____ • Almindelig stok _____ • Gående uden hjælpemidler (indendøre) _____	
Score i alt (0-6):	

Manual for scoring af de 3 CAS-funktioner

Ud af og op i seng.

Patienter/borgere kommer fra liggende til stående eller over i stol og tilbage til liggende i seng. I lokale/klinik uden seng, kan en briks anvendes i stedet.

- Der scores 2 når funktionen klares selvstændigt. Ved selvstændigt forstås at det ikke er nødvendigt med hverken verbal instruktion eller personstøtte, heller ikke af sikkerhedsmæssige hensyn. Alle gangredskaber kan anvendes.
- Der scores 1 ved behov for personstøtte. Personstøtte kan være alt fra verbal støtte til massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv hjælpemidler (brug af hovedgærde eller sengens øvrige funktioner anses også som hjælpemidler).
- Der scores 0 for patienter/borgere, der ikke er i stand til at forlade sengen. Herved forstås patienter/borgere, der på trods af massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv hjælpemidler ikke kan komme op at stå eller komme op at sidde i en stol

Rejse/sætte sig i en stol.

Patienten/borgeren kommer fra siddende til stående til siddende i stol med armlæn.

- Der scores 2 når funktionen klares selvstændigt. Ved selvstændigt forstås at det ikke er nødvendigt med hverken verbal instruktion eller personstøtte, heller ikke af sikkerhedsmæssige hensyn. Eksklusiv hjælpemidler – stoleforhøjere betragtes som et hjælpemiddel, dog IKKE i tilfælde hvor der er tale om særligt høje personer. Det er tilladt at patienten/borgeren har et gangredskab placeret foran sig under aktiviteten, men dette hjælpemiddel må IKKE benyttes til at udføre aktiviteten.
- Der scores 1 ved behov for personstøtte. Personstøtte kan være alt fra verbal støtte til massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv hjælpemidler.
- Der scores 0 for patienter/ borgere, der ikke er i stand til at komme op at sidde i en stol. Herved forstås patienter/ borgere, der på trods af massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv hjælpemidler ikke er i stand til at komme op at sidde i en stol.

Gang inden døre.

- Der scores 2 når selvstændig gang med et gangredskab er opnået. Ved selvstændig gang forstås at det ikke er nødvendigt med hverken verbal instruktion eller personstøtte, heller ikke af sikkerhedsmæssige hensyn. Alle gangredskaber kan anvendes.
- Der scores 1 ved behov for personstøtte. Personstøtte kan være alt fra verbal støtte til massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv gangredskab.
- Der scores 0 for patienter, der ikke er i stand til at gå. Herved forstås patienter, der på trods af massiv hjælp fra en eller flere personer, inklusiv gangredskab ikke er i stand til at gå.

De tre ovenstående aktiviteter kan i afprøvningen foregå i vilkårlig rækkefølge. Det er også muligt at dele aktiviteterne op, så patienten/borgeren f.eks. rejser sig fra en stol, efterfølgende vurderes i gang, og afsluttes med vurdering af at sætte sig i en stol med armlæn. Tilsvarende kan gøres for aktiviteten 'ud af og op i seng'.

Referencer - CAS

1. Kristensen, MT, Foss NB, Kehlet H. CAS-en postoperativ score til hoftefrakturpatienter. Fysioterapeuten 2005;5:22-26
2. Foss NB, Kristensen MT, Kehlet H. Prediction of postoperative morbidity, mortality and rehabilitation in hip fracture patients: the cumulated ambulation score. Clin.Rehabil.2006;20: 701-8
3. Kristensen MT, Andersen L, Bech-Jensen R, Moos M, Hovmand B, Ekdahl C, Kehlet H. High intertester-reliability of the Cumulated Ambulation Score for the evaluation of basic mobility in patients with hip fracture. Clinical Rehabilitation 2009; 23: 1116-1123
4. <http://fafo.fysio.dk/sw4843.asp>

NEW MOBILITY SCORE (NMS)

NMS vurderer gangfunktion; indendørs, udendørs og under indkøb. Der gives fra 0-3 point for hver funktion, resulterende i en samlet score fra 0-9 point. Selvom det ikke formelt er undersøgt, så vurderes en ændring på 1 NMS-point som værende en klinisk relevant ændring.

New Mobility Score (NMS, 0-9 point) – Modificeret dansk version				
Mobilitet	Uden besvær og uden gangredskab	Med et gangredskab	Med hjælp fra en anden person	Kan slet ikke
I stand til at komme omkring indendørs (indendørs gang)	3	2	1	0
I stand til at komme omkring udendørs (udendørs gang)	3	2	1	0
I stand til at gå på indkøb (gang under indkøb)	3	2	1	0
Kristensen MT modificeret efter: Parker MJ, Palmer CR. A new mobility score for predicting mortality after hip fracture. J Bone Joint Surg Br 1993; 75; 797-8.1 (modificeret engelsk version godkendt af Dr. Parker) og publiceret i Kristensen MT and Kehlet H. Danish Medical Journal 2012; 59(6).2				

NMS er oprindeligt udviklet til patienter/borgere med hoftebrud,¹ men kan også anvendes til andre diagnosegrupper med mobilitetsproblemer.^{3,4}

Der er vist høj inter-tester reliabilitet for NMS blandt patienter med hoftebrud⁵ og NMS er en stærk prædiktør for mortalitet og andre outcome efter hoftebrud.^{1,2,6 10} NMS kan også anvendes til vurdering af ændringer over tid og generhvervelse af mobilitetsniveau efter hoftebrud.^{11 13}

Sådan optages den Modificerede New Mobility Score (NMS)

Hvis en patient/borger af og til anvender et gangredskab eller en kørestol for en af aktiviteterne, så scores det laveste funktionsniveau.

- Ved vurdering af f.eks. et præfraktur niveau er det vigtigt at spørge til, hvordan det konkret gik i ugen forud for frakturen. En del vil beskrive deres niveau længere tilbage, hvor de ofte havde et højere funktionsniveau. Spørg f.eks. uddybende til, hvornår de sidst har været ude/nede af trapperne, hvis de svarer ja til udendørs gang.
- For personer med nedsat kognitivt niveau, bør oplysninger om funktionsniveau indhentes fra pårørende, hjemmepleje eller plejehjem.
- En person, der f.eks. anvender kørestol udendørs og under indkøb gives 0 point for såvel udendørs gang og indkøb.
- En person, der ikke anvender gangredskab indendørs, men som støtter sig til møbler, dørkarme og lignende, gives 2 point for indendørs gang, selvom der ikke anvendes et egentligt gangredskab - Altså 2

point for indendørs gang.

- En person der anvender bil som transport- middel ved indkøb og går rundt og handler med en stok gives 2 point for indkøb.

Gangredskab:

Indendørs _____	Udendørs _____	Indkøb _____
-----------------	----------------	--------------

Resultat NMS:

Indendørs (0-3) _____	Udendørs (0-3) _____	Indkøb (0-3) _____	Total (0-9) _____
-----------------------	----------------------	--------------------	-------------------

Referencer - NMS

Dansk oversættelse af: Morten Tange Kristensen, Fysioterapien, Hvidovre Hospital, RegionH, november 2005, revideret marts 2008 og januar 2010 (godkendt af Dr. Martyn Parker). Vejledning opdateret feb. 2012 og dec. 2019, **Efter:** Parker MJ, Palmer CR. A new mobility score for predicting mortality after hip fracture. *J Bone Joint Surg Br* 1993; 75: 797-9.